

**Dinko Vuleta,
Damir Bedić
Igor Gruić**

POVEZANOST BAZIČNIH MOTORIČKIH SPOSOBNOSTI I BRZINE KRETANJA IGRAČA S LOPTOM U RUKOMETU

1. UVOD

Rukometna igra bogata je strukturama gibanja s loptom i bez lopte, te je neophodno da svaki igrač svlada osnovne kretnje i njihove modifikacije ovisno o određenoj situaciji u igri. Stjecanje znanja iz specifičnih tehničko-taktičkih elemenata omogućava visoko kvalitetnu razinu općih motoričkih sposobnosti relevantnih za uspjeh u rukometu. Uspješno izvođenje tehničko-taktičkih elemenata prvenstveno ovisi o razini koordinacijskih sposobnosti i pripremljenosti u području snage. Na temelju dosadašnjih istraživanja situacijsko-motoričkih sposobnosti u rukometnoj igri može se pretpostaviti da postoji pet situacijsko-motoričkih latentnih dimenzija: preciznost, baratanje loptom, brzina kretanja bez lopte, brzina kretanja s loptom i snaga izbačaja lopte.

Brzina kretanja igrača sa loptom, predstavlja sposobnost finog manipuliranja igrača sa loptom u kretanju. Sposobnost u kretanju igrača s loptom treba smatrati bazičnim preduvjetom u postizanju željenih uspjeha u rukometu. Visoka razina pripremljenosti u kretanju s loptom omogućuje da se u igri pored tehničke, iskoriste i druge ponajprije taktičke sposobnosti igrača.

Cilj istraživanja je da se utvrdi postojanje i visina korelacija između nekih mjera bazičnih motoričkih sposobnosti i brzine kretanja igrača s lopte u rukometu kod pozitivno selekcioniranih igrača kadetske dobi muškog spola.

2. METODE RADA

Uzorak ispitanika sastojao se od 32 rukometaša kadeta rukometnog kluba "Zagreb" Zagreb (17 ispitanika) i rukometnog kluba "Dubrava", Zagreb (15 ispitanika), muškog spola, dobi 13 i 14 godina starosti.

Uzorak varijabli - prediktorske varijable - odnosno mjerni instrumenti za procjenu motoričkih sposobnosti su: osmica s sagibanjem – MAGOSS, koraci u stranu – MAGKUS, taping rukom – MBFTAP, taping nogama o zid – MBFTAZ, iskret – MFLISK, pretklon raskoračno – MFLPRR, bacanje medicine iz ležanja na leđima – MFEBML, skok udalj s mjesta – MFESDM, skok uvis s mjesta – MFESVM, sprint iz visokog starta na 20 m – MFE20V, sprint iz visokog starta na 40 m – MFE40V

Kriterijske varijable definirane su specifičnim mjernim instrumentima za procjenu brzine kretanja igrača s loptom: vođenje lopte rukom – MKAVLR.

Metode obrade rezultata

Rezultati prikupljeni testiranjem ispitanika obrađeni su regresijskom analizom u manifestnom prostoru.

3. REZULTATI I RASPRAVA

3.1. Korelacija prediktorskih varijabli

Inspekcijom relacije između prediktorskih varijabli može se uočiti da mjere povezanosti variraju između nultih i ekstremno visokih vrijednosti (.8902). Najveća mjera je ostvarena između varijabli istog tipa, tj. trčanja. Osim toga, značajnije veze se mogu uočiti između varijable skok udalj s mjesta i varijabli trčanje na 20m i 40m.

3.2. Regresijska analiza varijable vođenje lopte rukom (MKAVLR)

Sve informacije dobivene za utvrđivanje odnosa između prediktorskog sustava od jedanaest varijabli motoričkih sposobnosti i kriterijske varijable vođenje lopte rukom MKAVLR sadržane su u (tablici 1.).

Tablica 1. – Regresijska analiza varijable vođenje lopte rukom (MKAVLR)

	BETA	St. Err. of B	B	St. Err. of B	t(20)	p-level
Intercept			-5,15	5,64	-0,91	0,37
MAGOSS	0,90	0,17	0,52	0,10	5,21	4,21
MAGKUS	0,38	0,18	0,56	0,25	2,28	0,03
MBFFAP	-0,16	0,14	-0,06	0,05	-1,12	0,27
MBFTAZ	-0,07	0,16	-0,02	0,04	-0,44	0,67
MFLISK	0,15	0,13	0,01	0,01	1,13	0,27
MFLPRR	0,24	0,16	0,02	0,01	1,47	0,16
MFEBML	-0,23	0,18	-0,10	0,08	-1,29	0,21
MFESDM	0,15	0,25	0,01	0,01	0,62	0,54
MFESVM	0,27	0,18	0,04	0,02	1,51	0,15
MFE20V	-0,31	0,29	-1,11	1,05	-1,06	0,30
MFE40V	0,27	0,31	0,46	0,53	0,86	0,40

R= ,85956506 R_c= ,73885209 Adjusted R_c= ,59522074

F(11,20)=5,1441 p<,00077 Std.Error of estimate: ,51239

Rezultati pokazuju da je veza između prediktorskog sustava i kriterijske varijable statistički značajna na razini značajnosti 0.01, što znači da skup testova motoričkih sposobnosti emitira dovoljno informacija na temelju kojih se u značajnoj mjeri može predvidjeti uspjeh u kriterijskoj varijabli. Prediktorski sustav može predvidjeti 74% varijance kriterijske varijable, što je značajno i zadovoljava s obzirom da prediktorski sustav pokriva veliki dio ukupnog psihosomatskog, odnosno motoričkog prostora. Vrijednost koeficijenta multiple korelacije R iznosi (.859), i u daljoj inspekciji odnosa pokazuje svoju dostatnost.

4. ZAKLJUČAK

Može se zaključiti da skup motoričkih testova daje vrlo velik doprinos objašnjenju kriterijske varijable što je vjerojatno posljedica ovisnosti o stupnju usvojenosti tehnike vođenja lopte i utjecaja svih varijabli na kriterij.

Iz dobivenih rezultata u ovom istraživanju vidljivo je da je potrebno nastaviti s daljnjim istraživanjima relacija antropoloških karakteristika kako bi se dobiveni rezultati mogli upotrijebiti u svrhu orijentacije, selekcije, programiranja i kontrole transformacijskih procesa, te u procesu obuke rukometa u školama.

5. LITERATURA

1. Belančić, Z. (1989). Relacije između nekih indikatora eksplozivne snage i brzine kretanja igrača s loptom u rukometu. (Diplomski rad), Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu.
2. Delija, K. (1981). Specifičnosti nekih latentnih i manifestnih motoričkih dimenzija omladinaca rukometaša. (Magistarski rad), Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu.
3. Delija, K., Šimenc, Z. (1994). Utjecaj nekih općih i situacijskih motoričkih sposobnosti i znanja na

- uspjeh u rukometu. Kineziologija, 26 (1-2):51-54.
4. Kuleš, B., Šimenc, Z. (1983). Povezanost bazičnih motoričkih sposobnosti i uspješnosti u rukometu. Kineziologija, vol. 15, br. 25.
 5. Metikoš, D., Prot, F., Hofman, E., Pintar, Ž., Oreb, G., (1989). Mjerenje bazičnih motoričkih dimenzija sportaša. Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu.
 6. Vuleta, D. (1984) Relacije između mehanizma za energetske regulacije i situacione efikasnosti u rukometu. (Magistarski rad), Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu.
 7. Vuleta, D. (1997). Povezanost nekih bazičnih i situacijsko motoričkih sposobnosti rukometaša kadeta. U: Zbornik redova 1. međunarodne znanstvene konferencije "Kineziologija – sadašnjost i budućnost", Dubrovnik, 25-28. rujna, str. 168-170.